

[ftm.nl](https://www.ftm.nl)

Shell zal zich niet vastpinnen op de klimaatdoelen van Parijs FTM

Bart Crezee

8-11 minuten

Olie- en gasbedrijf Shell hoeft van haar eigen aandeelhouders voorlopig geen concrete doelen te stellen om de CO₂-uitstoot naar beneden te brengen. Toch gaven grote institutionele beleggers op de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering een krachtig signaal af: zij verlangen meer en duidelijkere klimaatactie van Shell.

‘Nou, Shell is uit Alaska gestapt, dus van die Eskimo’s hebben we geen last meer,’ hoor ik een bezoeker voorafgaand aan de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van Shell zeggen. ‘Maar de Groningers zullen er vast wel weer zijn.’ Gelach volgt onder het groepje gepensioneerde aandeelhouders dat om hem heen staat.

Die Groningers waren er afgelopen dinsdag in het Circustheater in Scheveningen uiteindelijk niet bij; ondanks [alle blijvende redenen](#) daartoe. Maar zelfs Shell-baas Ben van Beurden leek het, net als een deel van de aandeelhouders, enigszins gehad te hebben met de grote maatschappelijke commotie rondom zijn bedrijf: ‘*We get it,*’ sprak hij met een diepe zucht, nadat de eerste vraag over klimaatverandering gesteld was. ‘Shell begrijpt dat het een rol in de energietransitie zal moeten spelen.’

Activistische aandeelhouders

Welke rol dat precies gaat zijn, is de vraag waar het hier elk jaar in mei weer om draait. Dit jaar lag er een vernieuwde aandeelhoudersresolutie van [Follow This](#) op tafel. De vereniging van activistische aandeelhouders — momenteel meer dan 3000 man sterk — riep Shell in een [resolutie](#) op om CO2-emissiedoelen vast te leggen die in lijn zijn met het klimaatakkoord van Parijs.

Slechts 6 procent van de aandeelhouders stemde voor de resolutie van *Follow This*

Maar ondanks het feit dat de meeste pensioenfondsen en vermogensbeheerders zich zelf ook expliciet aan de afspraken van Parijs hebben gecommitteerd, stemde slechts 6 procent van de aandeelhouders (totale aandeelwaarde: circa 6 miljard euro) voor de resolutie. Van de grote Nederlandse beleggers betrof dit Actiam, Blue Sky Group en MN.

Nog eens 5 procent, waaronder pensioenfonds Zorg & Welzijn (PGGM), Nationale Nederlanden en Aegon, onthield zich van stemming. Zij wilden hiermee aan Shell een krachtig signaal afgeven dat er meer en duidelijkere doelen gesteld dienen te worden om de opwarming van de aarde tot 2 graden Celsius te beperken.

Voor de beleggers ging het echter een stap te ver om het Shell-bestuur ook verantwoordelijk te houden voor de uitstoot die consumenten met Shells olie- en gasproducten veroorzaken. De resolutie vroeg dit wel: ook over deze zogenoemde Scope 3-emissies verlangde het concrete doelen van Shell. Voor de meeste grote beleggers, waaronder ambtenarenpensioenfonds ABP en Robeco, was dit een reden om tegen de resolutie te stemmen.

Uit de koker van Shell

Door de vele onthoudingen volgde uiteindelijk minder dan 90 procent van de aandeelhouders het advies van het Shell-bestuur om tegen het voorstel van Follow This te stemmen. Het is een ongebruikelijk laag getal voor een aandeelhoudersvergadering, waar doorgaans braaf met de aanbevelingen van het bestuur wordt meegestemd. Mark van Baal, de drijvende kracht achter Follow This, is dan ook blij met deze steun voor zijn initiatief. 'Maar we hadden verwacht dat meer beleggers hun beleggingsbeleid consequenter zouden volgen en daardoor voor zouden stemmen. Onze resolutie vraagt Shell doelen te stellen in lijn met het klimaatakkoord van Parijs, precies wat veel beleggers in hun beleggingsbeleid hebben staan.'

Mark van Baal, oprichter Follow this

"Je kunt niet van Shell vragen zich aan Parijs te commiteren, zonder de uitstoot van Shells producten mee te nemen"

Opvallend is dat bij het opstellen van de resolutie — wat juist in samenspraak met de grote beleggers gebeurde — de Scope 3-emissies nooit als heikel punt zijn aangedragen. 'Het is bij ons nooit een discussie geweest om dit punt niet op te nemen in de resolutie,' zegt Mark van Baal. 'Ik zou ook niet weten hoe we het nog anders moeten formuleren. Je kunt van Shell niet vragen zich aan Parijs te commiteren, zonder de uitstoot van Shells producten daarin mee te nemen.'

Follow This denkt dan ook dat dit kritiekpunt van de aandeelhouders bewust door Shell is ingegeven. 'Dat komt echt uit de koker van Shell,' aldus Van Baal. Shell-CEO Ben van Beurden noemde de resolutie tijdens de vergadering 'onredelijk,' omdat het volgens hem de flexibiliteit van het bedrijf ondermijnt en daarmee alleen maar Shells concurrentiepositie

verzwakt.

Willemijn Verdergaal, van vermogensbeheerder MN (pensioenfondsen in de metaal- en elektrotechniek), noemt het een 'gemiste kans' van Shell. Zij hekelde tijdens de vergadering de in haar ogen te [harde afwijzing](#) van de resolutie door het oliebedrijf. 'De bezwaren die Shell tegen de resolutie heeft doen geen recht aan de zwaarte van het onderwerp.'

CEO Ben van Beurden en voorzitter Charles Holliday tijdens de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van Shell © Marcel Molle

Integriteit

Met resolutie 21 nam het klimaatprobleem een groot deel van de vergadertijd in beslag. Echt lastig kreeg Shell het er echter niet mee. Ben van Beurden nam voorafgaand aan de stemming uitgebreid de tijd om de positie van Shell ten opzichte van (duurzame) energie toe te lichten; op die manier werden veel kritische vragen van te voren al uit de lucht gehaald.

Het Shell-bestuur kwam nog het meest in moeilijkheden door

vragen over heel andere thema's: corruptie en belastingontwijking. Europarlementariër Paul Tang (PvdA) legde de kersverse CFO Jessica Uhl het vuur aan de schenen met de vraag hoeveel belasting Shell nu werkelijk betaalt over haar oliewinsten. 'Is het toeval dat 29 Shell-dochters geregisterd staan op Bermuda?' wou Tang specifiek van Uhl weten. 'Voor zover ik weet is daar geen olie te vinden.' Toevallig heeft Bermuda een winstbelasting van exact nul procent.

Uhl, pas dit jaar toegetreden tot het bestuur van Shell en in die hoedanigheid voor het eerst aanwezig op de jaarvergadering, zocht omzichtig naar manieren om niet op de scherpe vraag van Tang in te hoeven gaan. 'We houden ons absoluut aan alle belastingwetten, zowel in letter als in geest. Maar wanneer je in negentig landen werkt is het voor een buitenstaander misschien niet altijd duidelijk waarom de bedrijfsstructuur de vorm heeft die het heeft.'

['Ik wil graag weten of het moreel OK is om zaken te doen met iemand die veroordeeld is voor witwassen']

Bermuda is natuurlijk niet het enige belastingparadijs waar Shell actief is. Afgelopen week liet Follow the Money nog zien hoe Shell ook in Nederland succesvol voor een belastingverlaging wist te [lobbyen](#); het deed dit op basis van een door Shell zelf betaald wetenschappelijk onderzoek.

Ook een andere zaak blijft Shell achtervolgen: het corruptieschandaal rond het verkrijgen van de boorrechten voor het Nigeriaanse olieveld OPL 245. Een woordvoerder van [Global Witness](#) herinnerde de zaal eraan hoe CEO Ben Van Beurden de aandeelhouders in 2015 nog expliciet verzekerd had dat de omstreden oliedeal 'moreel OK' was. 'Ik wil graag van meneer Van Beurden weten of het ook moreel OK is om zaken te doen

met iemand die veroordeeld is voor witwassen,' vroeg Global Witness nu.

De organisatie doelde op Dan Etete, de voormalige Nigeriaanse minister van Olie en spel in het corruptieschandaal dat de Nigeriaanse overheid een miljard euro door de neus boorde. [Afgetapte telefoongesprekken](#) tussen Van Beurden en zijn vorige CFO brachten onlangs nog aan het licht hoe het Shell-bestuur wist dat er op z'n minst met de voor witwassen veroordeelde minister werd gepraat.

Omdat het justitiële onderzoek nog loopt, weigerde voorzitter Charles Holliday om inhoudelijk op de gevoelige zaak in te gaan. 'Shell hanteert de allerhoogste gedragscodes,' was het enige dat hij kwijt wilde.

('Waar heeft die student een spannender carrière dan bij Shell?')

Studenten voor Shell

Het was juist Holliday die als voorzitter eerder op de dag de morele kaart trok en Shell als '*force for good*' neerzette. 'Stel jezelf een student van een jaar of 20 voor, die graag een bijdrage wil leveren aan de energieoplossingen van de toekomst. Waar heeft die student een spannender carrière dan bij Shell?'

Maar ook Shells relatie met het hoger onderwijs gaat geplaagd met integriteitskwesities. Of beter gezegd: het hoger onderwijs dreigt haar academische integriteit te verliezen, dankzij intieme samenwerkingen met Shell. Die student van 20, die wordt door Shell momenteel actief [benaderd](#) aan universitaire faculteiten.

Mocht deze student over enkele jaren de door Holliday geprezen droomcarrière bij Shell zijn begonnen, dan zal zij hoe dan ook te maken krijgen met de blijvende klimaateisen van Mark van Baal. Ondanks dat er dit jaar geen grote stappen zijn gezet, gaat zijn

strijd namelijk gewoon door. Van Baal: 'Het belangrijkste is dat duurzame energie op de agenda van Shell blijft en er niet meer af gaat totdat de energietransitie is voltooid.'

